

Ombudsmanul pentru copii sau Apărătorul drepturilor copilului: ce poate face și ce nu poate face?

Funded through ELA Translation
Facility for Information

Începând cu 1 iulie 2025, drepturile copilului sunt protejate de ombudsmanul pentru copii. Vom descrie cum anume poate ajuta un copil, cine îl poate scrie și ce poate face atunci când constată o eroare a unei autorități, a unei instituții sau a aliei persoane. Veți afla ce să faceți înainte de a-i scrie ombudsmanului pentru copii, precum și cum să îi scrieți. În încheiere, vom explica modul în care ombudsmanul pentru copii va sprijini respectarea drepturilor tuturor copiilor.

Chiar copiii însăși (până la împlinirea vîrstei de 18 ani) pot să îi scrie ombudsmanului pentru copii la deti@ochrance.cz, să sune la 542 542 888 (în zilele lucrătoare între orele 8.00 și 16.00) sau să consulte site-ul deti.ochrance.cz.

În acest pliant facem uneori trimitere la broșurile ombudsmanului. Broșurile ombudsmanului se găsesc la www.ochrance.cz în secțiunea [Nu stiu ce să fac în situația mea](#).

Cine este ombudsmanul pentru copii?

Până când deputații vor alege primul ombudsman pentru copii din Republica Cehă, copiii vor fi sprijiniți de **Vít Alexander Schorm**, care este în prezent adjunctul ombudsmanului (Avocatul Poporului).

Ce poate face ombudsmanul pentru copii?

Ombudsmanul pentru copii se ocupă de **asigurarea respectării drepturilor copiilor (persoanelor cu vîrstă de până la 18 ani)**, mai exact:

- **în cazurile individuale ale copiilor** verifică cum acționează autoritățile, instituțiile și diferitele organisme și persoane care exercită funcții în administrația publică și
- **în general** (la nivel de sistem) monitorizează și promovează drepturile copilului în temeiul [Convenției cu privire la drepturile copilului](#) și al altor tratate internaționale (mai multe informații [la finalul pliantului](#)).

În ce constă diferența dintre activitatea ombudsmanului pentru copii și cea a ombudsmanului?

Ombudsmanul pentru copii verifică, în locul ombudsmanului, **cum acționează autoritățile**, anumite instituții și, în plus, alte organisme și persoane, dacă acest lucru **ține de drepturile copilului**.

Amândoi au și numeroase noi sarcini, deoarece ombudsmanul pentru copii, în ansamblu, **monitorizează și promovează respectarea drepturilor copilului**, iar ombudsmanul monitorizează și promovează, în plus, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale.

De aceea, ei **viziteză împreună instituțiile** în care trăiesc și își petrec timpul copiii și **monitorizează respectarea drepturilor copiilor cu dizabilități**.

Cine poate să îi scrie ombudsmanului pentru copii?

Ombudsmanului pentru copii i se poate adresa în scris:

- **copilul însuși**, atunci când are nevoie de ajutor;
- **părintele sau o altă persoană apropiată copilului**, dacă semnalează o încălcare a drepturilor copilului;
- **un cadru didactic, un profesionist din domeniul sănătății, un funcționar, un lucrător social și alte persoane**, dacă semnalează o încălcare a drepturilor unui copil ([fără a încălca astfel obligația de confidențialitate](#));
- **orice persoană** care dorește să semnaleze o problemă generală (sistemică) ce afectează drepturile copilului.

În ce situații poate ombudsmanul pentru copii să ajute un copil?

Ombudsmanul pentru copii poate verifica acțiunile multor autorități, instituții și diferite organisme și persoane care exercită funcții de administrație publică, adică ale celor care:

- decid cu privire la drepturile și obligațiile unui copil sau cu privire la un aspect care, în general, are un impact asupra drepturilor copilului;
- protejează copiii și drepturile acestora sau
- au grijă de copii sau le acordă sprijin.

Printre aceste autorități, instituții și persoane se numără, de exemplu:

- **autoritățile pentru protecția socială și juridică a copilului (OSPOD)**, în principal autoritățile administrației locale; pentru detalii, vezi pliantul [Protecția socială și juridică a copilului](#);
- **agențiile pentru ocuparea forței de muncă**, care decid cu privire la prestațiile pentru copil (de exemplu, alocația pentru copil, [indemnizația pentru îngrijire, ajutorul de urgență pentru nevoile copilului](#), indemnizația pentru acoperirea nevoilor copilului aflat în plasament familial etc.) sau în chestiuni legate de încadrarea în muncă a copiilor;
- **casele teritoriale de pensii și alte instituții de asigurări sociale**, care pot decide, de exemplu, cu privire la pensia de urmaș;
- **directorii de școli și de instituții de învățământ**, de exemplu atunci când decid cu privire la admiterea, exmatricularea sau transferul copilului etc.;
- **inspectia școlară**, care verifică activitatea școlilor și a instituțiilor de învățământ, inclusiv pe baza sesizărilor și plângerilor;
- **serviciile de consiliere școlară** (centre de pedagogie specială, cabinete de asistență psihopedagogică), atunci când emit rapoarte și recomandări;
- **casele de asigurări de sănătate**, de exemplu atunci când decid cu privire la decontarea serviciilor medicale din asigurarea publică de sănătate; pentru detalii, vezi pliantul [Deciziile caselor de asigurări de sănătate privind decontările](#);
- **diverse instituții pentru copii** (de exemplu, case de copii, centre de diagnostic și instituții de învățământ);
- **autoritățile regionale**, care, de exemplu, decid cu privire la căile de atac în diferite proceduri administrative sau soluționează [plângerile în domeniul sănătății](#);

- **ministerele**, adesea, de exemplu, Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale, în cazurile privind prestațiile și pensiile, sau Ministerul Afacerilor Interne, în cazurile copiilor care solicită [azil](#), [protectie temporara din cauza razboiului din Ucraina](#) sau alt tip de [permis de sedere](#) ori care se află împreună cu părinții lor într-unul din [centrele pentru străini](#);
- **președinții instanțelor, în exercitarea atribuțiilor de administrare a instanțelor**, de exemplu atunci când soluționează plângeri privind întârzierile în procedurile judiciare sau comportamentul necorespunzător al judecătorilor și al grefierilor; pentru detalii, vezi pliantul [Instantele judecătorescii](#);
- **unitățile administrativ-teritoriale de bază (municipalitățile) și regiunile**, în ceea ce privește asigurarea educației, a serviciilor sociale, a unor condiții de viață adecvate pentru copii și a siguranței acestora; de exemplu, municipalitatea are obligația de a se asigura că, pe teritoriul său, copiii pot parurge învățământul obligatoriu; regiunea are, de exemplu, obligația de a se asigura că, pe teritoriul său, există școli speciale accesibile, servicii sociale (de exemplu, servicii de intervenție timpurie sau centre rezidențiale pentru persoane cu dizabilități) sau anumite tipuri de servicii medicale
- **și multe altele.**

[Ombudsmanul pentru copii poate să ajute în caz de discriminare?](#)

Ombudsmanul pentru copii poate interveni atunci când un copil este discriminat sau când autoritățile, instituțiile pentru copii și alte persoane care exercită funcții de administrație publică nu îl protejează împotriva discriminării.

Celelalte cazuri de discriminare (în relațiile de drept privat) pot fi analizate de ombudsman.

[În ce situații nu poate ombudsmanul pentru copii să ajute în mod direct un copil?](#)

De regulă, ombudsmanul pentru copii **nu poate ajuta în mod direct copilul în chestiuni de drept privat, dacă acestea nu pot fi examinate și de autorități**. De exemplu, în litigii cu alte persoane (în familie, între colegi de clasă, la locul de muncă) sau cu societăți comerciale (de pildă, în legătură cu un împrumut sau cu o achiziție).

De asemenea, nu poate modifica o hotărâre judecătorească și nici nu poate influența o procedură penală.

[Ce se întâmplă dacă ombudsmanul pentru copii nu se poate ocupa de cazul unui copil?](#)

Dacă ombudsmanul pentru copii nu se poate ocupa de cazul unui copil, îl va **comunica acest lucru persoanei care a scris și îl va explica cum poate proceda în continuare**.

Dacă scrie chiar copilul, iar cazul său **ar putea fi soluționat de o altă autoritate**, ombudsmanul pentru copii îl va **întreba pe copil dacă dorește** ca dosarul să fie transmis autorității respective. Dacă răspunsul este afirmativ, va transmite cazul autorității competente.

Ce face ombudsmanul pentru copii atunci când identifică o greșală?

Dacă ombudsmanul pentru copii **constată o eroare a unei autorități (a unei instituții sau a altei persoane), o invită să o remedieze** (să-și modifice decizia sau modul de acțiune viitor ori să întreprindă ceea ce este necesar, în cazul în care nu și-a îndeplinit obligațiile legale).

Nu poate decide în locul autorității și nici nu îi poate modifica sau anula deciziile. Acest lucru trebuie efectuat de autoritatea însăși sau de autoritatea ierarhic superioară. Nu îi poate nici sancționa pe funcționarii care au făcut greșala.

Dacă nu reușește să obțină remedierea situației, informează autoritatea ierarhic superioară și poate face public cazul.

În mod excepțional, poate propune inițierea anumitor proceduri judiciare sau poate interveni în cadrul acestora. Mai multe informații sunt disponibile în pliantul [Ombudsmanul pentru copii: oferă și alte forme de sprijin \(competențe speciale\)](#).

Trebuie să fac ceva înainte să îi scriu ombudsmanului pentru copii în legătură cu cazul unui copil?

Înainte să îi scrieți ombudsmanului pentru copii, ar trebui mai întâi să **solicitați dumneavoastră înșivă** persoanei sau instituției împotriva căreia formulați plângerea **să-și corecteze greșala sau să se ocupe de caz**, dacă nu și-a îndeplinit obligațiile legale.

Ce ar trebui să îi scriu și să îi trimit ombudsmanului pentru copii cu privire la cazul copilului?

Scrieți:

- **numele, prenumele și datele dumneavoastră de contact** (adresa de domiciliu, numărul de telefon și, eventual, adresa de e-mail, pentru ca noi să putem acționa cât mai rapid);
- **numele și prenumele copilului, vîrsta sa actuală și relația** în care vă aflați cu acesta (fiică, nepot, elev etc.);
- **împotriva cui formulați plângerea** (autoritate, instituție, altcineva); puteți menționa și persoana cu care ați discutat în mod concret;
- **ce nu a mers bine, care este obiectul plângerii;**
- **ce vreți să obțineți**, care vi se pare cea mai bună soluție;
- **ce ați făcut până acum** – cum ați apărat drepturile copilului și care au fost rezultatele și **anexați copii ale deciziilor autorității**, dacă au fost emise, precum și, după caz, alte documente importante pe care le aveți în legătură cu acest caz.

Cum mă pot adresa ombudsmanului pentru copii?

Adultul care scrie în legătură cu un copil poate:

- trimite un **e-mail** la podatelna@ochrance.cz;
- **completa online** formularul de sesizare (pe portal.ochrance.cz);
- **trimite o scrisoare** la adresa Údolní 39, 602 00 Brno;
- trimite un **mesaj în cutia de date** jz5adky sau

- **vizita** sediul ombudsmanului pentru copii în fiecare luni sau miercuri, între orele 8.00 și 16.00, la Údolní 39, Brno. (Vom redacta sesizarea, însă cazul nu va fi soluționat pe loc.)

Ce se întâmplă dacă uit ceva?

Nu vă faceți griji, dacă observăți că ne lipsește ceva, vă vom cere să completați informațiile.

Când nu este obligat ombudsmanul pentru copii să se ocupe de cazul prezentat?

Ombudsmanul pentru copii nu este obligat să se ocupe de un caz dacă:

- **nu a primit informațiile și documentele importante**, deși v-a solicitat acest lucru;
- **consideră că procedura urmată de autoritate** (de instituție sau de altcineva) este **corectă** (vă va explica acest lucru într-un mod clar);
- eroarea invocată nu ar fi putut influența rezultatul sau consecințele sunt minore;
- **a trecut mai mult de un an** de la ultimul eveniment din cazul prezentat;
- cazul (pretinsa eroare) **este examinat de o instanță** ori a fost deja soluționat sau
- ombudsmanul sau ombudsmanul pentru copii **s-a ocupat deja anterior de acest caz** și, de atunci, nu a intervenit nimic nou.

Cum monitorizează și promovează ombudsmanul pentru copii drepturile copilului?

Ombudsmanul pentru copii:

- **monitorizează și evaluează** modul în care sunt respectate drepturile copilului în Republica Cehă (realizează cercetări și analize, publică rapoarte, avize și recomandări);
- **propune îmbunătățiri**, inclusiv modificarea cadrului legislativ sau ratificarea unui tratat internațional;
- **informează și formează** copiii și publicul și
- **colaborează** cu alte organizații din țară și din străinătate.

Cum află ombudsmanul pentru copii de ce au nevoie copiii sau ce îi preocupă?

Ombudsmanul pentru copii va continua activitatea desfășurată până acum de ombudsman și va colabora în continuare cu acesta. Va obține informații și experiență suplimentare din soluționarea sesizărilor și din vizitele în instituțiile pentru copii, precum și din noile activități axate pe monitorizarea și promovarea drepturilor copilului. Ombudsmanul pentru copii va fi sprijinit în acest demers chiar de **copii și de organizațiile** care îi reprezintă sau le apără drepturile, și anume:

- un **organ consultativ** format dintr-un număr selectat de copii și
- **grupuri de lucru pe care ombudsmanul pentru copii le va înființa pentru anumite teme**, din care vor face parte copii și persoane care le apără drepturile.